

Agata Bury

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach

ZMIANY DOTYCZĄCE BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WPROWADZONE USTAWĄ O FINANSACH PUBLICZNYCH Z 2009 ROKU

Streszczenie: Artykuł prezentuje zmiany dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego wprowadzone ustawą o finansach publicznych z 2009 r. Ustawa pewne możliwości działania zawęża (np. tworzenie rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych), w innych daje większą swobodę (np. podejmowanie decyzji odnośnie do harmonogramu wykonania budżetu). Omawiane zmiany dotyczą także m.in.: ograniczeń w zadłużaniu się JST, procedury budżetowej, w tym zatwierdzania wykonania budżetu, tworzenia rezerw, rozliczania dotacji.

Słowa kluczowe: budżet JST, finanse publiczne.

1. Wstęp

1 stycznia 2010 r. weszła w życie nowa ustawa o finansach publicznych¹. Ustawa ta oraz przepisy ją wprowadzające² wprowadziły szereg zmian dotyczących finansów publicznych, w tym finansów samorządowych. W artykule zostaną przedstawione zmiany dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST). Zmiany te dotyczą m.in.: pojęcia budżetu, elementów uchwały budżetowej, procedury budżetowej, rezerw, rozliczania dotacji, ograniczeń w zadłużaniu się JST. Dla uproszczenia wyводу obowiązująca ustawa została nazwana „nową ustawą” w odróżnieniu od „starej ustawy” z 2005 r.³

2. Pojęcie budżetu JST

Poprawiono definicję budżetu JST. W starej ustawie, z jednej strony, utożsamiano budżet z uchwałą budżetową i uchwała ta miała stanowić podstawę gospodarki finan-

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU nr 157, poz. 1240).

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (DzU 2009, nr 157, poz. 1241).

³ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (DzU nr 249, poz. 2104, z późn. zm.).

sowej w roku budżetowym, a z drugiej strony – wyliczono, co dodatkowo wchodzi w skład uchwały budżetowej, co było nielogiczne. Zgodnie z nową ustawą, podstawą gospodarki finansowej JST w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa, która składa się z budżetu i załączników (art. 211 ust. 5). Poprawa jest jednak tylko częściowa, gdyż nigdzie w ustawie nie jest napisane dokładnie, co wchodzi w skład budżetu. Ponieważ w art. 214 jest określone, co się zamieszcza w załącznikach do uchwały, można domniemywać, że w art. 212 ust. 1 przedstawiono, co określa nie uchwała budżetowa ogólnie, ale właśnie *stricte* budżet.

3. Zawartość uchwały budżetowej

Uzupełniono, czego ewidentnie brakowało w poprzedniej ustawie, że uchwała budżetowa określa kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu JST (art. 212 ust. 1 pkt 3), oraz dopisano, że określa również szczególnie zasady wykonywania budżetu JST w roku budżetowym, wynikające z odrębnych ustaw (pkt 8).

Ustalono jako obowiązkowe elementy (w starej ustawie były dobrowolne): uprawnienia jednostki pomocniczej do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy (pkt 9) oraz inne postanowienia, których obowiązek zamieszczenia w uchwale budżetowej wynika z postanowień organu stanowiącego JST (pkt 10).

Usunięto niektóre wcześniej obowiązkowe składniki uchwały budżetowej. Część z tych zmian jest spowodowana likwidacją gospodarstw pomocniczych oraz samorządowych funduszy celowych. Oprócz ww. usunięto zapisy dotyczące: wydatków związanych z wieloletnimi programami inwestycyjnymi, z wyodrębnieniem wydatków na finansowanie poszczególnych programów (pkt 5) oraz upoważnień dla zarządu JST do zaciągania zobowiązań (pkt 10).

Usunięto również punkty dotyczące zestawień dochodów i wydatków związanych z zadaniami z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami oraz zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień z innymi JST. Ich obowiązkowość wyodrębnienia w budżecie (!) wynika jednak z art. 237. Usunięto także punkt dotyczący programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 w części związanej z realizacją zadań JST⁴. Znalazły się one jednak w innym miejscu nowej ustawy, mianowicie w art. 216 ust. 2 pkt 6, gdzie zostały dopisane jako ostatni z celów przeznaczenia wydatków JST.

⁴ Środki, o których mowa, są to środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA oraz inne niż ww. środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi. Na potrzeby niniejszego artykułu będą one dalej nazywane „środkami zagranicznymi”.

4. Klasyfikacja wydatków bieżących

Wprowadzono niewielkie zmiany w klasyfikacji wydatków bieżących: wyodrębniło wydatki jednostek budżetowych, a wśród nich – wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań, dookreślono dotacje – jako jedynie dotacje na zadania bieżące, a także dodano świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki na programy finansowane z udziałem środków zagranicznych w części związanej z realizacją zadań JST (art. 236 ust. 3). Przy ostatniej pozycji zapomniano dopisać „bieżące”, gdyż inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z udziałem środków zagranicznych są sklasyfikowane jako wydatki majątkowe.

5. Rezerwy

Nowa ustawa wprowadziła obowiązek utworzenia rezerwy ogólnej i, obok jej maksymalnej wysokości (1% wydatków budżetu), określiła także poziom minimalny – 0,1% wydatków budżetu (art. 222 ust. 1). Wydatki przenoszone z rezerwy ogólnej nie mogą zwiększać planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Rezerwy celowe pozostały nieobowiązkowe, jednak rozszerzono cele, na jakie mogą być tworzone (art. 222 ust. 2). I tak, oprócz rezerw celowych na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji nie może być dokonany w okresie opracowywania budżetu JST, dopisano rezerwy na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem „środków zagranicznych” oraz rezerwy tworzone na podstawie odrębnych ustaw. Obowiązujący zapis, ograniczający wysokość sumy rezerw celowych do 5% wydatków budżetu, nie dotyczy rezerw na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem „środków zagranicznych”.

Dodano przepis, iż rezerwy celowe mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone, oraz wykorzystane zgodnie z klasyfikacją budżetową wydatków. Jednak tak jak poprzednio, organ wykonawczy może zmienić przeznaczenie rezerwy celowej po uzyskaniu pozytywnej opinii komisji właściwej ds. budżetu.

6. Rachunki dochodów własnych samorządowych jednostek budżetowych

Ustawą ograniczono możliwość tworzenia rachunków dochodów własnych w samorządowych jednostkach budżetowych (art. 223). Wcześniej takie rachunki mogły tworzyć wszystkie samorządowe jednostki budżetowe, wskazane przez właściwy organ stanowiący. Zgodnie z nową ustawą rachunki te są tworzone obowiązkowo, ale jedynie w tych samorządowych jednostkach budżetowych, które prowadzą działalność określoną w ustawie o systemie oświaty⁵.

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (DzU 2004 nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

7. Materiały dołączane do projektu budżetu

Według starej ustawy, wraz z projektem uchwały budżetowej organ wykonawczy był zobowiązany sporządzić i przedstawić organowi stanowiącemu prognozę łącznej kwoty długu na koniec roku budżetowego i lata następne, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, oraz informację o stanie mienia komunalnego.

Zgodnie z przepisami nowej ustawy, o tym, jakie dodatkowe materiały organ wykonawczy musi przedłożyć organowi stanowiącemu wraz z projektem uchwały budżetowej, decyduje specjalna uchwała organu stanowiącego JST w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej. Uchwała ta ma określać również wymaganą szczegółowość projektu budżetu oraz terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały (art. 234). Informacja o stanie mienia JST jest natomiast wymagana wraz ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu (o czym będzie mowa w dalszej części artykułu).

8. Terminy uchwalenia

Skrócono termin dany organowi stanowiącemu na uchwalenie uchwały budżetowej. Tak jak poprzednio, zaleca się jej podjęcie przed rozpoczęciem roku budżetowego, jednak ewentualne przedłużenie terminu, spowodowane szczególnie uzasadnionymi przypadkami, nie może być dłuższe niż do 31 stycznia roku budżetowego (art. 239). W dalszym ciągu ustawa nie określa, co można zaliczyć do „szczególnie uzasadnionych przypadków”. Odpowiednio zmieniono też termin ewentualnego ustalenia budżetu przez regionalną izbę obrachunkową – do końca lutego roku budżetowego (art. 240 ust. 3).

Jest też niewielka zmiana dotycząca przypadku uchwalenia prowizorium budżetowego. Według starej ustawy organ stanowiący mógł, na wniosek organu wykonawczego, podjąć uchwałę o prowizorium budżetowym JST w przypadku gdy parlament uchwalił ustawę o prowizorium budżetowym. Według nowych przepisów organ stanowiący może podjąć taką uchwałę wcześniej, tzn. gdy Rada Ministrów uchwali projekt ustawy o prowizorium budżetowym (art. 241). Teoretycznie może więc zaistnieć sytuacja, że prowizorium budżetowe w JST zostanie uchwalone przed uchwaleniem prowizorium budżetu państwa.

W tym miejscu warto też wspomnieć, że nowa ustawa, tak jak poprzednie akty prawne dotyczące prawa budżetowego, nie definiuje pojęcia prowizorium budżetowego.

9. Zadłużenie

Zmieniono przepisy dotyczące ograniczeń w zadłużaniu się JST. Stara ustawa zawierała dwa ograniczenia. Po pierwsze: łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych oraz

potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez JST poręczeń oraz gwarancji nie mogła przekroczyć 15% planowanych dochodów (w wyjątkowych przypadkach 12%); po drugie: łączna kwota długu JST na koniec roku budżetowego nie mogła przekroczyć 60% wykonanych dochodów. W nowej ustawie zrezygnowano z ograniczenia dotyczącego łącznej kwoty długu na koniec roku budżetowego, natomiast pierwsze ograniczenie rozszerzono o kilka elementów (art. 243-244).

Po pierwsze, ograniczenie łącznej kwoty przypadających w roku budżetowym: spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych⁶, należnych w danym roku odsetek od kredytów i pożyczek oraz odsetek i dyskonta od papierów wartościowych⁷, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji, dotyczy nie tylko roku budżetowego, ale także każdego roku następującego po roku budżetowym. Po drugie, relacja ww. łącznej kwoty (dalej: rocznej kwoty spłat) do planowanych dochodów nie jest określona na stałe, a zależy od wielkości dochodów bieżących, wydatków bieżących, dochodów ze sprzedaży majątku oraz dochodów ogółem danej JST. Po trzecie, relacja ta jest obliczana jako średnia arytmetyczna z trzech ostatnich lat poprzedzających rok budżetowy.

Podsumowując, relacja rocznej kwoty spłat do planowanych dochodów ogółem nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla trzech ostatnich lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem. Prezentuje to poniższy wzór⁸:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} \times \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right).$$

⁶ Chodzi o kredyty i pożyczki zaciągane, oraz papiery wartościowe emitowane na cele określone w art. 89 ust.1 pkt 2-4 oraz w art. 90, tzn. na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek, na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także na finansowanie wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne ujęte w ramach przedsięwzięć wieloletnich.

⁷ Chodzi o odsetki od kredytów i pożyczek zaciąganych, oraz odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 oraz w art. 90, tzn. na cele wymienione w przypisie 6, plus na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

⁸ W którym: R – łączna kwota spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych, O – łączna kwota należnych w danym roku odsetek od kredytów i pożyczek oraz odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, oraz potencjalnych spłat wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji, D – dochody ogółem, Db – dochody bieżące, Sm – dochody ze sprzedaży majątku, Wb – wydatki bieżące, n – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja.

Dla roku poprzedzającego rok budżetowy przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu JST. Do obliczenia relacji dla poprzednich dwóch lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

Jeżeli JST współtworzy związek jednostek samorządu terytorialnego, to do rocznej kwoty spłat dodaje się przypadające do spłaty w tym samym roku budżetowym kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez daną JST w wysokości proporcjonalnej do jej udziału we wspólnej inwestycji współfinansowanej kredytem, pożyczką lub emisją obligacji spłacanych lub wykupywanych w danym roku budżetowym, a w pozostałych przypadkach – w wysokości proporcjonalnej do jej udziału we wpłatach wnoszonych na rzecz związku, z wyjątkiem tych zobowiązań związku, na które JST udzieliła gwarancji i poręczeń.

Zmieniono zapis dotyczący terminu publikacji przez JST opinii regionalnej izby obrachunkowej wydanej podstawie projektu uchwały budżetowej w sprawie możliwości sfinansowania deficytu. Poprzednio był to miesiąc od dnia przekazania projektu uchwały do regionalnej izby obrachunkowej, teraz jest to 7 dni od dnia otrzymania opinii. Nowa ustawa nakłada również na regionalną izbę obrachunkową obowiązek wydania analogicznej opinii na podstawie gotowej uchwały budżetowej, a na JST obowiązek publikacji tej opinii (art. 246).

10. Służbowe karty płatnicze

Ustawa wprowadza możliwość posługiwania się służbowymi kartami płatniczymi przy dokonywaniu wydatków z budżetu JST oraz innych samorządowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych. Szczegółowe zasady, sposób i tryb przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych, a także zasady rozliczania płatności dokonywanych przy ich wykorzystaniu, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości i gospodarności dokonywania wydatków, ma określić organ wykonawczy JST (art. 247).

11. Brak obowiązku harmonogramu

Zgodnie z przepisami nowej ustawy organ wykonawczy nie ma obowiązku opracowywania układu wykonawczego budżetu ani harmonogramu realizacji budżetu. W starej ustawie obowiązek sporządzania harmonogramu, w podziale na poszczególne miesiące roku budżetowego, dotyczył jednostek gromadzących znaczne środki publiczne lub dokonujących znacznych wydatków publicznych. Zgodnie z nowymi przepisami opracowywanie harmonogramu jest dobrowolne, a ustawa nie określa jego szczegółowości (art. 249 ust. 6).

12. Dotacje udzielone z budżetu

W nowej ustawie zawarto przepisy dotyczące dotacji udzielanych z budżetu JST (w starej ustawie było odwołanie do przepisów odnoszących się do budżetu państwa) i zmieniono przepisy dotyczące terminów rozliczania dotacji udzielonych z budżetu (art. 251 ust. 1-3, art. 252 ust. 1-2).

Niewykorzystane do końca roku budżetowego części dotacji podlegają zwrotowi do budżetu do dnia 31 stycznia następnego roku, a w przypadku gdy termin wykorzystania dotacji jest krótszy niż rok budżetowy – w ciągu 15 dni po upływie tego terminu (poprzednio – do 15 lutego następnego roku). Niewykorzystane części dotacji, związane z wydatkami, które nie wygasają z końcem roku budżetowego, podlegają zwrotowi do budżetu w ciągu 15 dni po upływie ostatecznego terminu dokonania tych wydatków (poprzednio – w ciągu 21 dni).

Dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia nieprawidłowości, a w przypadku gdy termin wykorzystania dotacji jest krótszy niż rok budżetowy – w ciągu 15 dni po upływie tego terminu (poprzednio – do 28 lutego następnego roku).

13. Zasady gospodarki finansowej

Nowa ustawa określa terminy przekazywania przez organ wykonawczy pobranych dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych JST odrębnymi ustawami, pomniejszych o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące JST z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową. Dochody według stanu określonego na 10 dzień miesiąca mają być przekazywane w terminie do 15 dnia danego miesiąca, a dochody według stanu określonego na 20 dzień miesiąca – do 25 dnia danego miesiąca (art. 255 ust. 1). Wcześniej terminy te ustalał Minister Finansów w drodze rozporządzenia.

Zmieniono zakres możliwości dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków w toku wykonywania budżetu. Zgodnie z art. 257 organ wykonawczy może – bez upoważnienia organu stanowiącego – zmienić plan wydatków JST w ramach działu w zakresie wydatków bieżących, z wyjątkiem zmian planu wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, oraz zmienić plan dochodów i wydatków JST związanych ze zwrotem dotacji otrzymanych z budżetu państwa lub innych JST.

Wątpliwości budzi usunięcie z art. 257 zapisu o zmianach polegających na „przenoszeniu wydatków z rezerw budżetowych, zgodnie z planowanym przeznaczeniem wydatków”. Taka operacja *de facto* oznacza uruchomienie rezerw. Czy została więc uznana po prostu za zwykłe wykonywanie wydatków przez organ wykonawczy, czy też według nowej ustawy wymaga upoważnienia organu stanowiącego?

Dopisano przepisy dotyczące blokowania wydatków (art. 260) – w starej ustawie było po prostu odwołanie do przepisów dotyczących budżetu państwa.

14. Wydatki niezrealizowane

Pewne zmiany dotyczą także wydatków niezrealizowanych (art. 263). Usunięto zapis, iż wydatki przeznaczone na programy i projekty realizowane przy udziale środków zagranicznych nie wygasają z upływem roku budżetowego. Nadal jednak organ stanowiący może ustalić, w drodze uchwały, wykaz wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, oraz określić ostateczny termin dokonania każdego wydatku ujętego w tym wykazie w następnym roku budżetowym, przy czym, zgodnie z nową ustawą, termin ostateczny nie może być późniejszy niż 30 czerwca następnego roku. Środki finansowe niewykorzystane w terminie określonym przez organ stanowiący podlegają przekazaniu na dochody budżetu JST w ciągu 7 dni.

Wątpliwości budzi przepis ust. 3, mówiący o tym, iż w ww. wykazie „ujmuje się wydatki związane z realizacją umów w sprawie zamówienia publicznego” oraz „umów, które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy”. Czy to oznacza, że tylko takie wydatki mogą być uznane za niewygasające z upływem roku budżetowego?

15. Zatwierdzenie wykonania budżetu

W nowej ustawie bardzo rozbudowano przepisy dotyczące trybu zatwierdzenia wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 265-271). Wprowadzono poniższe zmiany.

Organ wykonawczy do dnia 31 sierpnia jest zobowiązany przedstawić organowi stanowiącemu oraz regionalnej izbie obrachunkowej, oprócz informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze, również: informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć wieloletnich, a także informacje o przebiegu wykonania planów finansowych za pierwsze półrocze otrzymane od podległych jednostek, dla których dana jednostka samorządu terytorialnego jest organem założycielskim⁹. Do tej pory przekazywano tylko sprawozdania roczne tych jednostek.

Przedłużono termin składania rocznych sprawozdań przez organ wykonawczy, zarówno do organu stanowiącego, jak i regionalnej izby obrachunkowej, z 20 do 31 marca roku następującego po roku budżetowym.

⁹ Jednostki wymienione w art. 9 pkt 10, 13 i 14 ustawy, tzn.: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury, samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, jednostek badawczo-rozwojowych, banków i spółek prawa handlowego.

W tym samym terminie organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu informację o stanie mienia JST (wcześniej taka informacja była dołączana do projektu uchwały).

W nowej ustawie zapisano, że sprawozdanie z wykonania budżetu JST sporządza się na podstawie danych z ewidencji księgowej budżetu. Sprawozdanie to powinno uwzględniać w szczególności: dochody i wydatki budżetu w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej, zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków zagranicznych, dokonane w trakcie roku budżetowego, oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

Dopisano art. 268, zgodnie z którym roczne sprawozdanie finansowe JST, w której liczba mieszkańców, ustalona przez GUS, na 31 grudnia roku poprzedzającego rok, za który sporządzono sprawozdanie, przekracza 150 tysięcy, podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

Oprócz ww. sprawozdań do dnia 31 maja organ wykonawczy przekazuje organowi stanowiącemu sprawozdanie finansowe JST¹⁰.

Komisja rewizyjna organu stanowiącego rozpatruje łącznie sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z opinią regionalnej izby obrachunkowej o tym sprawozdaniu, informację o stanie mienia JST, oraz – jeśli jest to wymagane – opinię z badania przez biegłego rewidenta, i przedstawia organowi stanowiącemu do dnia 15 czerwca roku następującego po roku budżetowym, wniosek w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego.

Organ stanowiący JST podejmuje dwie osobne czynności: do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe JST wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu. W tym samym terminie, po zapoznaniu się z ww. sprawozdaniami oraz z opinią regionalnej izby obrachunkowej, z ewentualną opinią biegłego rewidenta, z informacją o stanie mienia JST oraz ze stanowiskiem komisji rewizyjnej, podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego.

16. Podsumowanie

Przedstawione zmiany mają różną wagę: począwszy od zmian polegających na uporządkowaniu pewnych przepisów (pojęcie budżetu, rozliczanie dotacji, blokowanie wydatków), przez przesunięcia kompetencji odnośnie do podejmowania pewnych decyzji (materiały dołączane do projektu budżetu, harmonogram i układ wykonawczy) do zmian bardzo radykalnych (ograniczenia w zadłużaniu się JST, zatwierdzenie

¹⁰ Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (DzU nr 135, poz. 955), sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego sporządza się na dzień 31 grudnia i składa się ono z bilansu, rachunku zysków i strat w wersji porównawczej oraz zestawienia zmian w funduszu jednostki.

wykonania budżetu). Na ile zmiany te usprawnią funkcjonowanie jednostek samorządowych, wpłyną na podejmowanie bardziej racjonalnych decyzji finansowych, okaże się w toku obowiązywania nowej ustawy. Pewne zapisy nie są do końca jasne i zapewne będą wymagały doprecyzowania w trakcie ich praktycznego stosowania.

Literatura

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (DzU nr 135, poz. 955).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (DzU 2004 nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (DzU nr 249, poz. 2104, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU nr 157, poz. 1240).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (DzU 2009 nr 157, poz. 1241).

CHANGES IN BUDGET OF LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS INTRODUCED BY THE NEW ACT OF 2009 ON PUBLIC FINANCE

Summary: The Act of 2009 on Public Finance has introduced many changes in the budget of local self-government units in Poland. The paper presents the main changes, such as: limiting the total amount of debt, reserves, subsidies or freedom in taking decision about the execution plan of the budget. The mentioned changes involve also, among others, budget's definition, preparation and passing of the budget, classification on current expenditures, accounts of own revenues in budgetary unit.